

INFORME DE VALORACIÓ DE LES APORTACIONS REBUDES EN LA CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA DE L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE PREVENCIÓ I GESTIÓ DELS RESIDUS I D'ÚS EFICIENT DELS RECURSOS DE CATALUNYA

1. Introducció

El 5 de juliol de 2019 es va iniciar el procés de consulta pública prèvia de l'avantprojecte de llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya. La fase de participació pública va finalitzar el passat 5 d'agost.

La consulta es va fer mitjançant debat obert, prenent com a referència les preguntes següents:

- Cal abordar la renovació de la llei de residus, norma bàsica per a la prevenció i la gestió de residus a Catalunya, i ampliar el seu abast a aspectes vinculats a l'ús dels recursos?
- Quins aspectes vinculats a l'ús dels recursos caldria considerar dins la llei i quins ajustos competencials caldria plantejar? Quines serien les polítiques bàsiques en matèria de recursos, especialment dins els àmbits de la producció i el consum?
- Quins serien els canvis conceptuals en el model de gestió que han de permetre alinear-se amb les tendències de futur, en un context d'elevada exigència ambiental, i assolir els objectius de gestió ambiental, i particularment els derivats de la normativa europea?
- Cal impulsar noves mesures en l'àmbit econòmic per tal d'intervenir en la presa de decisions i en els comportaments amb relació a la gestió de residus i recursos?
- Considera que s'han descrit adequadament els problemes que es pretenen resoldre? Hi ha aspectes que no s'han tingut en compte i que haurien de ser valorats? Hi ha altres efectes negatius o positius derivats del marc normatiu vigent que no s'han posat de relleu? Caldria tenir en compte objectius diferents o addicionals als que s'han identificat?

Aquestes qüestions es van acompanyar d'un document de context que permetia disposar d'informació de referència sobre diverses temàtiques objecte de l'avantprojecte de llei.

2. Dades de participació i de les propostes presentades

Durant la fase de participació pública es van rebre propostes tant de la ciutadania com d'entitats, administracions i empreses, distribuïdes de la següent forma:

Usuaris	Núm. participants	Núm. aportacions
Administració GENCAT	1	2
Ciutadania	7	10
Ens locals	1	1
Entitats ambientalistes	2	2
Gestors de sistemes integrats de gestió (SIG)	5	5
Empreses o associacions empresarials	16	21
TOTAL	32	41

Les aportacions sovint contenen diverses propostes; en aquests casos, les aportacions s'han fragmentat i s'han considerat individualment totes les propostes. Cal tenir present, però, que algunes propostes no s'ajusten a l'abast de la consulta (no tenen encaix en aquest avantprojecte de llei), o bé es consideren reflexions o comentaris.

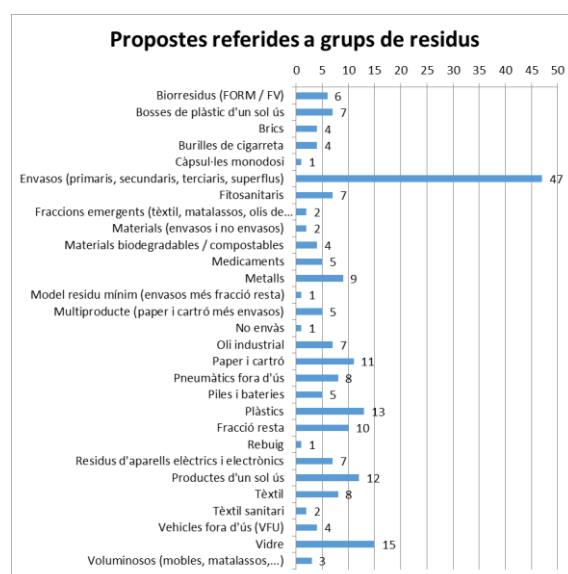
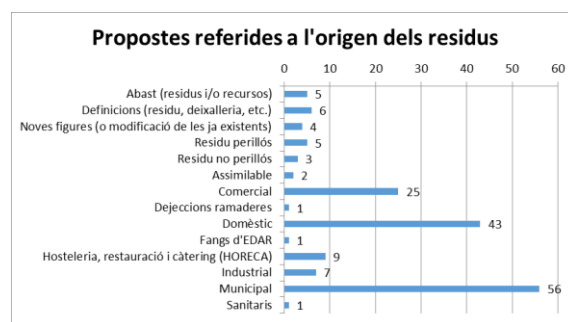
Tenint en compte aquestes precisions, les dades són les següents:

Usuaris	Núm. propostes
Administració GENCAT	2
Ciutadania	23
Ens locals	8
Entitats ambientalistes	16
Gestors de sist. integrats de gestió (SIG)	27
Empreses o associacions empresarials	94
TOTAL	170

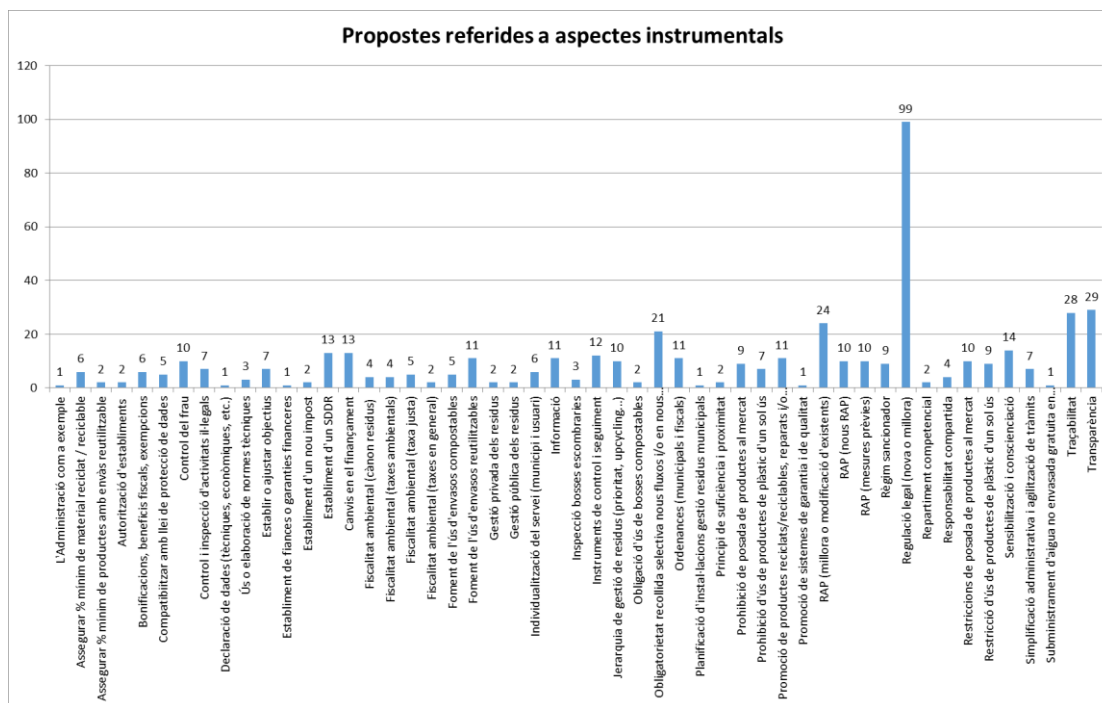
Tipus	Núm. propostes
Propostes i suggeriments	120
Comentaris	25
Fora de l'abast de la consulta	25
TOTAL	170

Una part de les propostes comptaven amb arxius adjunts que ampliaven l'aportació. En aquest sentit, cal dir que en el present informe s'ha tingut en consideració un arxiu vinculat a una proposta que, sembla que degut a qüestions tècniques, no va quedar correctament adjuntat en el seu moment, i va ser adreçat a l'Agència de Residus posteriorment.

Les temàtiques de caire tècnic a què es refereixen les propostes es recullen en els quadres següents:

D'altra banda, les temàtiques referides a qüestions instrumentals es poden classificar segons el quadre següent:

De cara a la interpretació dels gràfics cal aclarir que cadascuna de les propostes ha estat comptabilitzada en tots aquells punts on s'ha considerat inclosa, i per tant el còmput de cada aspecte és individual i no sumable amb d'altres aspectes del mateix o d'altres gràfics.

3. Valoració de les propostes

Les aportacions rebudes contenen propostes que s'han considerat comentaris i també d'altres que s'han vist com aspectes fora de l'abast de la consulta, sobretot per tractar-se de temes no vinculats a l'avantprojecte de llei. En tot cas, amb relació tant a les propostes identificades com als comentaris i altres aspectes es fan les següents valoracions:

Aportació núm. 1

Resum de propostes:

Traslladar l'obligació de recollida selectiva a la ciutadania.
Facultar els municipis amb capacitat d'inspecció de bosses d'escombraries.
Cercar mecanismes que permetin identificar els ciutadans que recullen selectivament i els que no ho fan.

Valoració:

L'aportació s'orienta a incrementar de forma efectiva i controlada la participació ciutadana, aspecte que està alineat amb la visió segons la qual la separació en origen i la reducció de la generació són aspectes clau per a la millora de la gestió dels residus i amb les mesures que s'associen a aquesta visió.

Aportació núm. 2

Resum de propostes:

Incrementar recollida selectiva i reduir abandonament de residus al medi.
Implementar recollida selectiva porta a porta (PAP) o contenidors intel·ligents.
Implementar pagament per generació (PxG).
Implementar sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) d'envasos i d'altres tipologies de residus.

Valoració:

L'aportació s'orienta a incrementar de forma efectiva i controlada la participació ciutadana, aspecte que està alineat amb la visió segons la qual la separació en origen i la reducció de la generació són aspectes clau per a la millora de la gestió dels residus i amb les mesures que s'associen a aquesta visió. Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Aportació núm. 3

Resum de propostes:

Promoure la reutilització d'ampolles de plàstic.
Implantar un SDDR per a ampolles de plàstic.
Reduir l'abandonament d'envasos al medi.

Valoració:

L'aportació s'alinea amb la jerarquia de gestió de residus, que situa la reutilització i la preparació per a la reutilització com a opcions d'alta prioritat. Pel que fa a la gestió d'ampolles de plàstic, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Aportació núm. 4

Resum de propostes:

Promoure l'envàs de vidre retornable i reutilitzable.

Promoure la reutilització i preparació per a la reutilització (PxR) abans que el reciclatge d'envasos de vidre.

Valoració:

L'aportació s'alinea amb la jerarquia de gestió de residus, que situa la reutilització i la preparació per a la reutilització com a opcions d'alta prioritat.

Aportació núm. 5

Resum de propostes:

Prohibir de forma generalitzada en tot tipus de comerços l'ús de bosses de plàstic d'un sol ús (de secció i de caixa).

Obligar a oferir només bosses de plàstic biodegradables i compostables en tot tipus de botigues (no només d'alimentació).

Valoració:

El pagament d'alguns tipus de bosses s'ha mostrat com una forma efectiva de desincentivar el seu ús, que s'ha reduït de forma dràstica, fins al voltant d'un 50%. No obstant això, la planificació catalana estableix objectius més ambiciosos, amb reduccions de fins el 90%, que poden requerir mesures addicionals, i per tant l'aportació resulta pertinent. Alhora, la Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús, que en alguns casos porten a la seva prohibició directa.

Aportació núm. 6

Resum de propostes:

Prohibir l'envasat d'aliments frescos, sucs i menjar preparat amb plàstic.

Substituir els envasos convencionals per envasos biodegradables i compostables.

Valoració:

La Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús, la qual cosa pot implicar canvis i substitució de materials. Per tant, l'aportació s'alinea amb les estratègies europees, tot i que cal tenir en compte que la normativa europea estableix mesures per a aquests envasos que no impliquen la seva prohibició directa.

Aportació núm. 7

Resum de propostes:

Reduir el sobre-embalatge.

Estudiar les necessitats d'embalatge en funció d'hàbits i tipologies de llars.

Valoració:

Les estratègies relatives a la gestió de residus d'envasos recullen ja la necessitat de reduir el sobreenvasat, amb mesures tant econòmiques com tècniques. Ara bé, resulta necessari aprofundir en les mesures de reducció dels envasos i per tant l'aportació resulta pertinent. Evidentment totes les mesures aplicades en aquest i altres àmbits requeriran dels estudis corresponents i en aquest sentit es considera que un estudi en la línia que es proposa podria oferir informació rellevant.

Aportació núm. 8

Resum de propostes:

Blindar i fer extensiva la separació de residus en origen (a llars, empreses i administracions).
Garantir una separació correcta.
Informar i, si cal, sancionar males praxis.

Valoració:

L'aportació s'orienta a incrementar de forma efectiva i controlada la participació dels generadors de residus municipals, aspecte que està alineat amb la visió segons la qual la separació en origen i la reducció de la generació són aspectes clau per a la millora de la gestió dels residus i amb les mesures que s'associen a aquesta visió.

Aportació núm. 9

Resum de propostes:

Adequar els objectius de recuperació, valorització i regeneració d'olis industrials usats als objectius de la normativa estatal.
Incloure aspectes recollits en directives: obligació de la recollida selectiva de residus domèstics perillosos i aplicació del règim de responsabilitat ampliada del productor (RAP) als envasos comercials i industrials.
Incorporar mesures per tal que tots els sistemes col·lectius de RAP disposin d'una xarxa de recollida universal d'olis industrials usats, donant cobertura a tot el territori català.
Introduir els principis d'autosuficiència i proximitat exclusivament en els casos d'operacions d'eliminació i de valorització de residus domèstics barrejats.
Aplicar mecanismes de control efectiu del frau, si cal ampliant el règim sancionador, amb l'objectiu de prevenir la primera posada al mercat de productes que, estant-ne obligats, no es troben vinculats a un sistema de RAP.
Incorporar una política de contractació pública verda que fomenti la compra de productes elaborats amb materials reciclats o materials secundaris obtinguts del reciclatge dels residus.
Incloure referències a la Llei 22/2011 i al PEMAR 2016-2022 en el "Document de context".

Valoració:

La gestió dels olis industrials usats es troba sotmesa a un règim de responsabilitat ampliada del productor i, per tant, resulta pertinent reforçar aquelles mesures que tenen a veure amb l'aplicació correcta d'aquest mecanisme, tant pel que fa al servei associat, al control del frau, a l'ambientalització

de la contractació pública i a una cobertura del servei adequada a les necessitats. Pel que fa a l'aplicació dels principis normatius i dels objectius, la nova llei haurà d'establir les seves estratègies dins l'àmbit competencial aplicable en cada moment.

Aportació núm. 10

Resum de propostes:

Fomentar la valorització energètica per reduir el destí de residus a dipòsit controlat, a més d'aplicar polítiques de fiscalitat (increment de cànon a l'abocador).

Preservar el principi de "qui contamina paga" evitant el "qui declara paga per tots", atès que el pagament per generació, tot i que s'acabarà implantant, no és una solució a curt o mitjà termini.

Establir mecanismes de participació dels ens locals en l'anàlisi econòmica i en els compromisos de despesa que hauran d'afrontar en l'àmbit de la recollida per assolir els objectius fixats, atès que la millora en el tractament dels residus comportarà increments en el cost de la recollida.

Eradicar l'abocament de residus sense tractament previ i, alhora, desincentivar l'abocament de rebuigs (no reciclables però amb alt potencial energètic suficient) respecte de la valorització energètica.

Valoració:

La valorització energètica de residus és, d'acord amb la jerarquia de gestió, més prioritària que l'eliminació i menys prioritària que la valorització material. En aquest sentit, doncs, resulta rellevant destacar aquesta operació com a alternativa prioritària als dipòsits controlats. Alhora, la normativa europea preveu que el 100% dels residus rebin tractament abans de ser destinats a eliminació. Per tant, la proposta és pertinent en aquest sentit. En tot cas, les prioritats de la llei han de dirigir-se, en línia amb les tendències actuals, a l'estalvi de recursos i a l'economia circular, i per tant la valorització energètica haurà de tenir, en aquest context, un paper inferior al de la valorització material.

Aportació núm. 11

Resum de propostes:

Rectificar el "Document de context" amb relació als productes de poliestirè expandit, en el sentit de no generalitzar sinó de concretar les aplicacions específiques de productes de poliestirè expandit que quedaran prohibides d'acord amb la Directiva (UE) 2019/904.

Valoració:

Les al·lusions als productes de poliestirè expandit al document de context es refereixen a la Directiva (UE) 2019/904, i per tant aquest és el marc on es formulen en aquest document. En tot cas, el document de context té com a objectiu oferir una referència per a tota persona interessada en fer aportacions dins el procés de consulta pública prèvia o altres processos, i en cap cas ha de condicionar els treballs posteriors d'elaboració de la llei.

Aportació núm. 12

Resum de propostes:

Tenir en compte els següents aspectes d'orientació general: desenvolupar un marc normatiu adequat per al desenvolupament de l'economia circular a Catalunya i transmetre senyals clars als operadors econòmics i a la societat en general; aprofitar el potencial de generació de valor per a tota la societat de l'aplicació efectiva de models d'economia circular; crear un marc de col·laboració publicoprivat que estimuli la innovació i la col·laboració entre empreses i administracions públiques al llarg de la cadena de producció i consum.

Ajustar la Llei de residus als marcs legislatius europeu i nacional de residus, i en concret orientar el contingut del projecte de Llei de residus i els marges temporals a considerar per garantir la coherència i harmonització del projecte de Llei de residus de Catalunya en el fons i en la forma amb les directives comunitàries en la matèria, atès que la seva transposició a la legislació estatal i els actes de desenvolupament i definició de directrius són el marc base per executar adequadament les mesures de responsabilitat ampliada del productor dictades per l'Estat segons l'art. 31.3 de la Llei 22/2011.

Tenir en compte les mesures relatives a la col·laboració i la coresponsabilitat ciutadana, i en concret: impulsar la recollida selectiva d'envasos domèstics obligatòria en tots els àmbits generadors de residus, incloent la implantació obligatòria de la recollida selectiva d'envasos domèstics fora de la llar (entorns i instal·lacions públiques, hotels i restaurants, etc.); integrar l'educació ambiental en l'educació reglada i no reglada; aplicar mesures coercitives per prevenir conductes inadequades com l'abandonament de residus, com a millor manera de demostrar el conjunt de la societat la importància d'aquest interès comú.

Tenir en compte la participació efectiva dels sectors i agents socials en la Llei i en la seva tramitació, i en concret: articular la participació efectiva dels sectors econòmics, els agents socials i les administracions públiques amb competències en la gestió dels residus durant tot el procés de tramitació d'aquesta regulació; avançar en la millora de la informació del reciclatge de tots els fluxos de residus i de la seva traçabilitat, desenvolupant un instrument/organisme de recollida i registre de dades oficial per disposar de la informació de gestió dels sistemes individuals i col·lectius, que permeti fer un seguiment de l'activitat de cada agent de la cadena de gestió i dels sistemes col·lectius; incorporar, en cas que s'estudii introduir nous models de gestió, anàlisis completes de la seva viabilitat econòmica, social i ambiental, amb l'objectiu d'assegurar que aquests models siguin eficients, sostenibles i funcionals en l'ecosistema en el qual hagin d'actuar.

Valoració:

D'una banda, resulta clar que aspectes estratègics com la transició cap a l'economia circular o l'aprofundiment en els sistemes de responsabilitat ampliada del productor han de ser treballats en l'àmbit de la Llei, d'acord amb les bases establertes per la Unió Europea i analitzant les millors alternatives. D'altra banda, aspectes com la participació de la ciutadania en la gestió, la millora de la informació i la seva integració en la formació escolar, la traçabilitat i el control dels fluxos de residus o les mesures amb incidència econòmica directa són instruments clau per als quals la Llei haurà de donar el suport legislatiu que escaigui en cada cas.

Aportació núm. 13

Resum de propostes:

Rectificar el "Document de context" amb relació als productes de poliestirè expandit, en el sentit de no generalitzar sinó de concretar les aplicacions específiques de productes de poliestirè expandit que quedaran prohibides d'acord amb la Directiva (UE) 2019/904.

Valoració:

Les al·lusions als productes de poliestirè expandit al document de context es refereixen a la Directiva (UE) 2019/904, i per tant aquest és el marc on es formulen en aquest document. En tot cas, el document de context té com a objectiu oferir una referència per a tota persona interessada en fer aportacions dins el procés de consulta pública prèvia o altres processos, i en cap cas ha de condicionar els treballs posteriors d'elaboració de la llei.

Aportació núm. 14

Resum de propostes:

Establir l'obligatorietat de recollida del residu tèxtil a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Posar en marxa, mitjançant la col·laboració entre productors, Administració i gestors i per a totes aquelles fraccions o residus per a les quals no existeix un acord voluntari, tots aquells mecanismes que garanteixin una correcta gestió dels residus i facilitin la transició cap a una economia circular.

Incidir en la generació d'informació, accions de sensibilització i capacitació cap al món local, augmentant la participació dels municipis que són els que tenen la competència en la recollida selectiva, amb l'objectiu de recollir una major quantitat de residus tèxtils a través, per exemple, de l'augment dels ratis de contenidor per habitant dedicats a la recollida d'aquesta fracció.

Prohibir la destrucció de les peces que no es comercialitzin, afavorint sempre que sigui possible la seva reutilització.

Allargar la vida útil dels productes tèxtils a través del foment de la reutilització amb inversions en sensibilització i dignificació de la roba usada.

Valoració:

Els materials tèxtils són objecte de moltes de les mesures que es poden definir en el marc de les estratègies d'economia circular, tant en la fase de producció i consum com en la gestió dels residus. Diverses accions es desenvolupen ja amb relació a aquests residus. Per tant, es considera que l'aportació és pertinent i que resulta necessari tenir en compte aquesta fracció en el disseny de les estratègies de gestió.

Aportació núm. 15

Resum de propostes:

Aplicar instruments econòmics que permetin incentivar econòmicament les empreses que valoritzen els residus transformant-los en matèria primera secundària.

Incidir en el % de material reciclat o matèria primera secundària que haurien de tenir els productes de consum, la compra pública, la construcció (amb l'ús d'àrid reciclat) i tot allò en el que es pogués incidir normativament.

Introduir mecanismes de bonificació fiscal per a l'ús de matèries primeres secundàries o reciclades (podria ser en forma de tipus impositiu reduït).
Agilitar i simplificar els tràmits relacionats amb la traçabilitat de residus.
Agilitar el procés d'autorització i de llicència atès que estima que les resolucions de llicències estan trigant una mitjana de 2,5 a 3 anys en resoldre's.
Desenvolupar la figura del gestor documental de residus, en el marc de la qual la responsabilitat sempre és del titular però la documentació pot ser presentada per un tercer.
Millorar l'autorització de subproductes.
Impulsar accions que facin arribar la informació als agents i negociants implicats amb les administracions involucrades en el control de moviments transfronterers.
Establir un registre d'importadors i exportadors de residus per al control d'aquest tipus d'activitat, atès que seria d'utilitat per a les empreses que compren i venen residus, les quals disposarien d'una referència on consultar si les empreses amb les que treballen pertanyen al circuit legal.
Tutelar i vetllar des de l'Administració els sistemes de responsabilitat ampliada del productor per tal que realment es sufraguin els costos de gestió i reciclatge del productes subjectes a RAP.
Fer visible per al ciutadà les taxes suportades per tots els residus que estiguin sotmesos a la RAP.
Implantar a Catalunya un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) d'envasos, ja que aquest sistema aporta més quantitat i qualitat del material recollit.
Desenvolupar un sistema d'aplicació de la fi de condició de residu pels residus plàstics, paper i cartró i tèxtil.
Fer de l'Administració pública la 'punta de llança' sobre la qual es basa el principi d'economia circular, per tant, essent exemple de les polítiques de compra verda.

Valoració:

La nova llei ha de tenir, entre d'altres objectius, la millora del control de la gestió en un context de simplificació dels tràmits i de regulació adequada del sector; per tant, es considera necessari valorar els tràmits existents, evitant identificar erròniament simplificació amb desregulació i, alhora, atenent a les necessitats que les noves situacions legals puguin generar. Moltes de les propostes incloses en aquesta aportació van en aquest sentit i, per tant, es consideren pertinents, per bé que algunes de les propostes poden no ser objecte d'aquesta llei o bé tenen un nivell de concreció excessivament elevat. Particularment, la traçabilitat dels residus és un dels aspectes que pot incidir en la millora de la fase de reintroducció dels productes reciclats i per tant tots els factors que hi concorren es consideren rellevants dins la llei.

D'altra banda, resulta rellevant incentivar, fins i tot econòmicament, els comportaments que afavoreixen les estratègies d'economia circular. Una de les estratègies més rellevants és generalitzar l'ús de les matèries secundàries, siguin subproductes o bé productes reciclats. Per descomptat, es considera també pertinent que la nova llei apunti a les administracions com a exemple en l'aplicació de mesures d'economia circular.

Pel que fa a la responsabilitat ampliada del productor, sembla necessari avançar en els mecanismes existents per tal de millorar els resultats i acostar-los als objectius establerts per Europa; en aquest sentit, mesures com garantir la correcta aplicació dels sistemes i estudiar l'aplicació a nous fluxos de residus es consideren propostes pertinents, així com també la millora de la transparència i de la visibilitat amb relació a la ciutadania.

Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Per últim, es considera necessari determinar de forma clara i jurídicament segura la frontera entre residus i productes secundaris o matèries reciclades, en especial pel que fa a alguns fluxos concrets, malgrat que aquesta determinació ve condicionada per les possibilitats de la normativa europea en aquest sentit.

Aportació núm. 16

Resum de propostes:

Elaborar guies que ajudin els productors a classificar els seus residus i indicacions clares sobre les seves obligacions per gestionar-los i per justificar aquesta gestió, ja sigui lliurant a sistemes públics, sistemes de RAP o gestors, especialment aquells sectors amb més dificultats com el sector agrari.

Establir els mecanismes de coordinació amb altres comunitats per al control dels agents domiciliats en altres comunitats que no compleixen les seves obligacions a Catalunya, especialment per controlar la necessària universalitat del servei dels sistemes de RAP, per evitar la competència deslleial i el cobrament al productor del residu per serveis no prestats.

Correlacionar la correcta gestió dels residus, a més de amb avantatges fiscals, amb altres tipus d'ajuts. Entre d'altres coses també es podrien impulsar i permetre sistemes basats en logística inversa o en la recollida de residus a agrupacions de petits productors, simplificant els requisits econòmics i administratius fins i tot sense perdre traçabilitat, en particular per al cas dels residus agraris.

Fomentar la transparència en les activitats de gestió dels residus especialment en el cas dels sistemes de RAP i entitats sense ànim de lucre, fent públiques les seves tarifes, indicadors de gestió i comptes anuals.

Valoració:

Si bé l'elaboració de guies o instruments concrets són mesures que han de tenir cabuda en normes reglamentàries o en la tasca pròpia de les administracions, es considera pertinent que la llei emfatitzi la necessitat de simplificar els tràmits, fent-los més àgils i més fàcils de complir, sense renunciar a l'exigència ambiental; de millorar la transparència en tots els àmbits i especialment pel que fa als costos que la ciutadania, mitjançant els impostos, o en el marc del consum en el cas dels SIG, suporta per la gestió dels residus; d'impulsar econòmicament i tècnicament determinades estratègies, especialment aquelles que poden afavorir l'ús eficient dels recursos i l'economia circular; i de disposar de mecanismes eficients de control del compliment del conjunt de la normativa i, en particular, de les obligacions de tots els actors del sistema, en col·laboració amb tots els implicats.

Aportació núm. 17

Resum de propostes:

Adequar els objectius de preparació per a la reutilització, reciclatge i valorització energètica als objectius determinats en la normativa estatal bàsica (article 4 del RD 1619/2005, de 30 de

desembre, sobre la gestió de pneumàtics fora d'ús) i en el Pla estatal marc de residus (PEMAR 2016-2022).

Introduir mesures per tal que tots els sistemes de RAP disposin d'una xarxa de recollida universal de pneumàtics fora d'ús, donant cobertura a tot el territori català.

Introduir els principis d'autosuficiència i proximitat exclusivament en els casos d'operacions d'eliminació i de valorització de residus domèstics barrejats.

Ampliar el regim sancionador amb l'objectiu de reduir el frau per tal de prevenir la primera posada al mercat de productes que disposen de normativa de RAP sense haver efectuat la contribució econòmica a un sistema de RAP o sense haver implantat un sistema individual.

Incorporar una política de contractació pública verda i de plecs de condicions que contempli i fomenti la compra i utilització de productes i materials elaborats amb materials reciclats de pneumàtics fora d'ús.

En el procés d'elaboració de la futura llei, tenir present la Llei 22/2011 i el PEAR 2016-2022, per tractar-se de disposicions bàsiques en matèria de gestió de residus i sòls contaminats.

Valoració:

La gestió dels pneumàtics fora d'ús es troba sotmesa a un règim de responsabilitat ampliada del productor i, per tant, resulta pertinent reforçar aquelles mesures que tenen a veure amb l'aplicació correcta d'aquest mecanisme, tant pel que fa al servei associat, al control del frau, a l'ambientalització de la contractació pública i a una cobertura del servei adequada a les necessitats. Pel que fa a l'aplicació dels principis normatius i als objectius, la nova llei haurà d'establir les seves estratègies dins l'àmbit competencial aplicable en cada moment.

Aportació núm. 18

Resum de propostes:

Estudiar cas per cas les sol·licituds de propostes alternatives a l'emmagatzematge sota cobert d'envasos buits que han contingut substàncies perilloses, i acceptar aquelles propostes que no suposin un risc i es garanteixi la protecció de la salut humana i el medi ambient. En aquest sentit, es podrien establir una sèrie de condicions per regular aquest mecanisme d'exempció.

Valoració:

La nova llei haurà de tenir en compte totes les fases del procés de gestió, del qual l'emmagatzematge forma part de manera rellevant. En aquest sentit, la llei haurà de garantir els seus objectius definint les condicions bàsiques per a cada etapa. No obstant això, aquesta proposta s'orienta més aviat a establir o flexibilitzar determinats criteris que s'apliquen en el moment de la legalització de les activitats, matèries que en principi no seran objecte de la nova llei.

Aportació núm. 19

Resum de propostes:

Clarificar l'adscripció dels residus no perillosos comercials i industrials a models de gestió privada, mitjançant l'adequada definició de residu municipal ajustada a la nostra realitat territorial i

especificant de forma inequívoca quins residus o fluxos són de gestió pública i quins de gestió privada.

Aplicar mesures de millora de la recollida, i en concret: contenerització eficient; reforç de la recollida selectiva de contenidor amb recollides porta a porta; campanyes de sensibilització; obligació de recollida selectiva de paper en tots els comerços, oficines i centres de treball, tant públics com privats, tant si la recollida és pública o privada, també en esdeveniments públics i mercats municipals, dependències públiques i centres educatius, descartant sistemes multiproducte, definint criteris de qualitat dels residus recollits que assegurin un reciclatge de qualitat.

Promoure, quan s'identifiquen noves alternatives de valorització de residus, que els processos d'autorització per a les noves aplicacions impliquin una valorització efectiva i real, evitant procediments que s'allarguen en el temps i que acaben convertint l'alternativa en inviable.

Garantir que els diferents impostos o taxes autonòmiques per a l'abocament de residus: no siguin merament recaptatoris, és a dir, que persegueixin la modificació del comportament; que siguin finalistes, és a dir, que dediquin el recaptat a mesures que contribueixin a disminuir l'abocament de residus; que persegueixin l'incentiu, contemplant sistemes d'exempcions o reduccions per a empreses que abordin projectes o inversions que contribueixin a la fi perseguida per la taxa; que evitin penalitzar els residus industrials enfront dels d'altres orígens (municipals, comercials, etc.); que tinguin una consideració especial, per exemple mitjançant bonificacions a les taxes, pel residu derivat del reciclatge; que s'obrin noves vies de valorització de manera efectiva juntament amb l'increment de les taxes.

Preveure mesures específiques d'inspecció a agents il·legals que operen sense comptar amb les autoritzacions pertinents i que suposen una competència deslleial per al sector de la recuperació de residus.

Simplificar la càrrega burocràtica de gestió i trasllat de residus al màxim possible, així com la seva estandardització a nivell estatal, en totes la comunitats autònomes, per poder destinar els esforços a millorar les taxes de recollida i reciclatge.

Articular instruments econòmics o fiscals a les empreses que participen en el model d'economia circular, no només a les empreses de nova creació sinó també a les existents, mitjançant desgravacions fiscals, ajuts i subvencions a projectes de R + D + i, menors taxes d'abocadors i / o subvencions, etc. Així mateix, per a aquells residus de procés per als que actualment no hi ha alternativa a l'abocament final, i per a la identificació de noves vies de gestió de residus i subproductes, comptar amb ajudes i vies de finançament que donin suport a alternatives i la seva consolidació a escala industrial.

Valoració:

La llei haurà de revisar les definicions dels conceptes de forma contextualitzada i vinculada als objectius tenint en compte la normativa aplicable. D'altra banda, es considera pertinent que la llei emfatitzi la necessitat de simplificar els tràmits, fent-los més àgils i més fàcils de complir, sense renunciar a l'exigència ambiental, així com d'impulsar econòmicament i tècnicament determinades estratègies, especialment aquelles que poden afavorir l'ús eficient dels recursos i l'economia circular, tenint presents les competències administratives associades a cada instrument. Igualment, es considera necessari disposar de mecanismes eficients de control del compliment del conjunt de la normativa i, en particular, de les obligacions de tots els actors del sistema, en col·laboració amb tots els implicats.

Pel que fa a les mesures amb relació a la recollida, es considera necessari estendre les obligacions dels productors dels residus amb relació a la recollida selectiva, així com millorar els instruments tècnics i comunicatius associats als sistemes de recollida en el seu conjunt. També, pel que fa al tractament, es considera necessari que els processos de legalització no obstaculitzin aquells projectes que poden suposar millores en la gestió de residus, tot i que cal tenir present que aquests processos de legalització no són objecte d'aquesta llei.

Aportació núm. 20

Resum de propostes:

Mantenir la possibilitat de que en aquells centres de producció on hi havia una única empresa i actualment s'integren diferents empreses, es pugui realitzar de manera conjunta la gestió de residus comuns no específics de la producció (residus banals, paper, vidre...) sense que l'empresa que presta aquest servei es consideri un gestor de residus.

Valoració:

La llei ha de donar base a totes aquelles mesures de simplificació i agilitació administrativa que calgui considerar en un context d'elevada exigència ambiental i, per tant, la proposta és pertinent, malgrat que les mesures com la plantejada en aquesta aportació haurien de tenir millor encaix en normes reglamentàries derivades.

Aportació núm. 21

Resum de propostes:

Regular la venda i la distribució d'elements d'un sol ús (bosses, safates, gots, vaixel·la, canyetes, bastonets, maquinetes d'afaitar, tòners etc.) en el mercat català, en les dependències públiques i en els esdeveniments públics i festius, a fi i efecte de minimitzar-ne la seva producció i l'impacte que aquests puguin ocasionar.

Establir un tribut d'ordenació per a productes d'un sol ús i productes de curta durada que presenten alternatives reutilitzables, com per exemple les llaunes o les ampolles de plàstic de poca capacitat, les tovallolletes, els productes d'higiene íntima i les càpsules de cafè d'un sol ús.

Aplicar mesures de reducció de la toxicitat dels productes de consum, ja sigui penalitzant o, directament, prohibint-ne el seu ús.

Establir els principis i els mitjans legals que permetin i afavoreixin la reutilització tot promovent l'envàs reutilitzable, la venda a granel i els béns i serveis duradors com a mesures de reducció de residus.

Implantar el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) per a determinats envasos de begudes per a facilitar la recuperació dels envasos reutilitzables generalitzant-los com una alternativa efectiva als envasos d'un sol ús, assolir un reciclatge de qualitat i acabar l'abandonament dels envasos.

Establir sistemes de dipòsit o recompra per incrementar la recollida selectiva de certs materials amb potencial de ser reutilitzats o preparats per a la reutilització com els RAEE, el tèxtil, els voluminosos i les burilles de les cigarretes. Cal establir mecanismes per evitar l'exclusivitat o monopoli com actualment succeeix amb els sistemes integrats de gestió d'envasos i vidre.

Desenvolupar el concepte de responsabilitat ampliada del productor (RAP).

Establir i ordenar un sistema de fiscalitat ambiental en base a la generació de residus i la contaminació.
--

Crear un fons de prevenció de residus i contaminació.

Crear una institució pública d'avaluació ambiental.

Valoració:

La Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús que, tot i tractar-se d'una regulació de mínims, en alguns casos porta a la seva prohibició directa. Aquesta iniciativa és el punt de partida de canvis en la producció i el consum en els quals caldrà aprofundir atès que es troben en els fonaments de l'economia circular. Es considera necessari que la llei determini les formes amb què aquestes mesures poden ser instrumentalitzades, formes que poden incloure la regulació de la comercialització, la fiscalitat positiva o negativa, la prohibició directa o la responsabilitat ampliada del productor. Aquestes mesures hauran de vincular-se necessàriament a les conseqüències dels productes sobre el medi ambient, no només per dispersió a la natura sinó per toxicitat o altres efectes adversos. Evidentment, la implementació d'aquestes mesures requerirà d'una infraestructura administrativa que pugui assumir el control regulatori i econòmic dels diferents mecanismes.

Amb relació als aspectes de reutilització, l'aportació s'alinea amb la jerarquia de gestió de residus, que la situa, juntament amb la preparació per a la reutilització, com a opcions d'alta prioritat. Alhora, en aquest sentit es proposen mesures que s'alineen amb les estratègies pròpies de l'economia circular.

Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent. Més en general, es veu com a necessari aprofundir en el concepte de la responsabilitat ampliada del productor per fer-lo més eficient i més fàcil d'implementar, i alhora per explorar totes les possibilitats del context competencial aplicable en cada moment i aquelles estratègies que, dins aquest context, es poden dissenyar.

Aportació núm. 22

Resum de propostes:

Incidir directament en el % de material reciclat o matèria primera secundària que haurien de tenir els productes de consum, la compra pública, la construcció (amb l'ús d'àrid reciclat) i tot allò en el que es pogués incidir normativament.
--

Agilitar i simplificar els tràmits relacionats amb la traçabilitat de residus. Són aquestes càrregues administratives, molt poc eficients, el que fa que l'autorització de subproductes sigui considerada pels actors implicats com a no viable. Per això, l'ús de subproductes continua essent una assignatura pendent a Catalunya.
--

Agilitar el procés de tràmit de les autoritzacions, doncs a l'actualitat les empreses perden competitivitat durant el llarg procés de tramitació.

Disposar un registre d'importadors i exportadors per al control d'aquest tipus d'activitats. En concret, en el cas dels vehicles fora d'ús, cal conèixer quines són les empreses que importen i exporten, tant residus com peces de recanvi, assegurant la procedència i traçabilitat d'aquests recursos.

Tutelar i vetllar, des de l'Administració, que en els règims de responsabilitat ampliada del productor (RAP), es sufraguin els costos de gestió i reciclatge del objectes subjectes a aquesta normativa i que, per a tots els residus sotmesos a la RAP, la taxa aplicada sigui visible pel ciutadà per tal de crear consciència.

Implantar a Catalunya un sistema de dipòsit, devolució i Retorn (SDDR) ja que aquest sistema aporta més quantitat i qualitat del material recollit.

Repensar les figures dels sistemes integrats de gestió, que han demostrat ser poc eficients, i evitar que noves cadenes de gestió de residus siguin organitzades com a tals, per tal d'evitar els errors coneguts.

Fer que l'Administració pública sigui la 'punta de llança' sobre la qual es basa el principi d'economia circular, per tant, essent exemple de les polítiques de 'compra verda'.

Valoració:

La nova llei ha de tenir, entre d'altres objectius, la millora del control de la gestió en un context de simplificació dels tràmits i de regulació adequada del sector; per tant, es considera necessari valorar els tràmits existents, evitant identificar erròniament simplificació amb desregulació i, alhora, atenent a les necessitats que les noves situacions legals puguin generar. Algunes de les propostes incloses en aquesta aportació van en aquest sentit i, per tant, es consideren pertinents, per bé que alguns aspectes es troben regulats per altres normes. Particularment, la traçabilitat dels residus és un dels aspectes que pot incidir en la millora de la fase de reintroducció dels productes reciclats i per tant tots els factors que hi concorren es consideren rellevants dins la llei.

D'altra banda, resulta rellevant incentivar els comportaments que afavoreixen les estratègies d'economia circular. Una de les estratègies més rellevants és generalitzar l'ús de les matèries secundàries, siguin subproductes o bé productes reciclats. Per descomptat, es considera també pertinent que la nova llei apunti a les administracions com a exemple en l'aplicació de mesures d'economia circular.

Pel que fa a la responsabilitat ampliada del productor, sembla necessari avançar en els mecanismes existents per tal de millorar els resultats i acostar-los als objectius establerts per Europa; en aquest sentit, mesures com garantir la correcta aplicació dels sistemes i estudiar l'aplicació a nous fluxos de residus es consideren propostes pertinents, així com també la millora de la transparència i de la visibilitat amb relació a la ciutadania.

Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Aportació núm. 23

Resum de propostes:

Adaptar la llei de manera que el document d'acceptació que emet el gestor després de rebre el dipòsit es presenti a l'Ajuntament en el moment de recollir la llicència d'obres, en lloc d'haver-ho de presentar, juntament amb el projecte d'obres, en el moment de sol·licitud de la llicència, ja que en aquest moment és molt probable que les empreses encara no tinguin definit qui serà el gestor amb qui gestionaran els residus de construcció que es generin.

Valoració:

Tot i que la llei haurà de vetllar perquè els tràmits siguin tan simples, àgils i coherents com sigui possible, la concreció dels mecanismes i circuits administratius s'haurà de fer en cada àmbit concret mitjançant les disposicions reglamentàries que siguin adients en cada cas.

Aportació núm. 24

Resum de propostes:

Fomentar amb procediments àgils la figura de subproducte de la Directiva marc de residus com a instrument molt útil per avançar en el model d'economia circular.

Valoració:

La figura del subproducte, existent a Catalunya des de fa dècades, es relaciona clarament amb els models d'economia circular i ús eficient dels recursos. Per tant, caldrà avançar en models que permetin desenvolupar aquest instrument, tenint en compte la normativa aplicable i la regulació legal de figures similars. Així doncs, es considera una proposta pertinent per bé que requereixi, suplementàriament, una reglamentació posterior.

Aportació núm. 25

Resum de propostes:

Separar de forma obligatòria en origen els residus d'envasos de vidre en el sector Horeca, incloent com a responsabilitat dels titulars de les instal·lacions del sector Horeca la separació selectiva dels residus d'envasos de vidre a l'interior dels establiments i preveient que els municipis aprovin ordenances en què s'inclougui aquesta obligació, la definició de les infraccions i les respectives sancions.

Separar els residus produïts en fires i esdeveniments públics o privats, incloent en el text articulat l'obligació que els organitzadors de fires i esdeveniments, siguin públics o privats, gestionin correctament els residus que es generin, i incloent-ho com a exigència per atorgar l'autorització o la llicència corresponent.

Desenvolupar mesures de fiscalitat ambiental, com el pagament per generació en la fracció resta. Definir en el text articulat com a mecanisme per incentivar la recollida selectiva a tot el territori català el sistema de pagament per generació almenys en grans generadors.

Especificar en el text articulat de l'avantprojecte de llei que la responsabilitat dels sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP) és únicament finançar els costos derivats de la recollida separada de residus d'envasos.

Incloure en el text articulat, de manera expressa i inequívoca, la necessitat de fer estudis de viabilitat tècnica, econòmica i ambiental basats en anàlisis de cicle de vida, per tal de valorar objectivament la implantació de qualsevol sistema de recollida alternatiu als ja establerts.

Incorporar al text articulat una referència a la inclusió en el currículum escolar d'una assignatura d'educació ambiental en la qual s'especifiqui un contingut sobre gestió de residus domèstics, fent especial èmfasi en la prevenció i la separació en origen dels diferents tipus de residus generats a les llars.

Valoració:

La separació en origen, base de la recollida selectiva, es considera una estratègia fonamental per avançar en l'assoliment dels objectius de gestió establerts a la normativa europea i en la planificació catalana. Es considera necessari que les obligacions amb relació a aquesta separació s'estenguin a tots els àmbits de la generació i que es reforcin amb mesures de millora de la visibilitat i la transparència en els costos, de trencament de l'anonimat i de coresponsabilitat dels diferents productors.

Pel que fa a les responsabilitats dels gestors de sistemes RAP, cal dir que la regulació d'aquests instruments està establerta en diferents normes; dins aquest marc la nova llei ha de poder establir, si escau, mesures addicionals que responguin als objectius de la llei, les quals evidentment han d'estar justificades en termes tècnics i ambientals i han de valorar els impactes econòmics associats. Pel que fa a la inclusió de temàtiques de residus en la formació reglada, cal dir que, si bé els aspectes d'informació i comunicació són instruments molt rellevants en què la llei haurà d'incidir, les mesures concretes en aquest sentit s'hauran de desenvolupar en el context normatiu que correspongui.

Aportació núm. 26

Resum de propostes:

<p>Considerar com a principis bàsics: l'absència de restriccions al lliure comerç, lliure competència i funcionament eficient del mercat interior; la proporcionalitat i racionalitat de les mesures i objectius que s'estableixin; el foment del reciclatge eficient i sostenible des del punt de vista ambiental, econòmic i social; el manteniment de la competitivitat de les empreses; l'àmplia participació i consens dels sectors afectats durant tota la tramitació; impulsar el mercat de materials reciclats.</p>
<p>Tenir en compte, en la definició del règim de la responsabilitat ampliada del productor (RAP): que els sistemes de RAP són agents responsables del compliment dels objectius de reciclatge relatius als productes sota el seu àmbit d'aplicació i, com a tals, han de poder supervisar la gestió dels residus que financen i sobre els quals tenen capacitat d'acció i influència; que la definició ha d'especificar que la seva missió és la consecució dels objectius sota el principi de neutralitat tecnològica; que cal definir i controlar les funcions i responsabilitats dels agents implicats (productors i els seus sistemes, Administració pública, ciutadans i gestors de residus).</p>
<p>Fer obligatòria la recollida selectiva d'envasos domèstics en tots els àmbits, incloent els de fora de la llar. En el cas de voler posar en marxa nous models de gestió, aquests haurien de ser valorats atenent a criteris com: anàlisi de cicle de vida, anàlisi de viabilitat econòmic, social i ambiental. A més en els estudis haurien de participar tots els agents de la cadena de valor.</p>
<p>Garantir que les contribucions financeres abonades pels productors per complir les obligacions de RAP no excedeixin dels costos que siguin necessaris per prestar els serveis de gestió de residus de manera eficaç en relació amb els costos, i que s'estableixin de manera transparent entre els agents afectats.</p>
<p>Reforçar el règim sancionador aplicable a la RAP, incloent la lluita contra el frau.</p>
<p>Adaptar les previsions de la llei a la Directiva (UE) 2019/904, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic al medi ambient, i en concret: respectar la possibilitat d'admetre la recollida d'ampolles de begudes barrejades i la seva separació posterior a les plantes de tractament de residus; introduir mecanismes per resoldre el problema de disponibilitat de PET reciclat per incorporar en noves ampolles de begudes; entendre que l'extensió del finançament de la RAP a la neteja de brossa es refereix exclusivament als abocaments d'escombraries dispersa</p>

pels productes de plàstic d'un sol ús esmentats a la Directiva, que els costos han de ser els necessaris per a la prestació dels serveis de neteja d'aquests productes i han de ser determinats de forma proporcional i transparent amb tots els agents implicats, per a la qual cosa cal fer els estudis necessaris.

Valoració:

Es considera que els principis bàsics de la llei s'hauran d'orientar a aquells que sustentin la consecució dels seus objectius, per bé que el conjunt de la norma haurà de tenir en compte altres factors. Igualment, en l'àmbit dels sistemes RAP, es considera que la possible regulació que estableixi la llei haurà de definir les responsabilitats de tots els actors i haurà de determinar el règim d'intervenció administrativa sobre tots ells i sobre el conjunt del sistema, intervenció que evidentment ha de correspondre a l'Administració.

Pel que fa a la recollida selectiva d'envasos, es considera necessari que les obligacions amb relació a aquesta separació s'estenguin a tots els àmbits de la generació i que es reforcin amb mesures de millora de la visibilitat i la transparència dels costos, de trencament de l'anonimat i de coresponsabilitat dels diferents productors.

Pel que fa a les responsabilitats dels gestors de sistemes RAP, es considera que estan establertes en la normativa en aquesta matèria; en aquest marc la nova llei ha de poder establir, si escau, mesures addicionals que responguin als objectius de la llei, les quals evidentment han d'estar justificades en termes tècnics i ambientals i han de tenir en compte els impactes econòmics associats.

També cal dir que la Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús que, tot i tractar-se d'una regulació de mínims, en alguns casos porta a la seva prohibició directa. Aquesta iniciativa és el punt de partida de canvis en la producció i el consum en els quals caldrà aprofundir atès que es troben en els fonaments de l'economia circular. Es considera necessari que la llei determini les formes amb què aquestes mesures poden ser instrumentalitzades, formes que poden incloure la regulació de la comercialització, la fiscalitat positiva o negativa, la prohibició directa o la responsabilitat ampliada del productor.

Aportació núm. 27

Resum de propostes:

Regular la gestió de les dejeccions ramaderes que es gestionen fora del marc agrari i que resti sotmesa al règim d'intervenció administrativa, inclòs el règim d'inspecció i sanció.

Valoració:

Les dejeccions ramaderes són materials subjectes a la llei de residus quan es gestionen fora del marc agrari. Es considera que aquests residus han de seguir trobant-se dins l'àmbit d'aplicació de la nova llei i, per tant, que han de sotmetre's al règim administratiu aplicable als residus. Per tant, es considera que l'aportació és pertinent.

Aportació núm. 28

Resum de propostes:

Excloure de la llei els fangs produïts per les estacions depuradores d'aigües residuals integrades en el sistema públic de sanejament quan es destinin a una altra estació depuradora del sistema públic de sanejament per a la finalització del seu tractament. Aquest trasllat de fangs entre instal·lacions del sistema públic de sanejament, s'ha de considerar com una continuació del procés del tractament de les aigües residuals.

Valoració:

Els llots de depuració són residus que requereixen un tractament i, per tant, es considera que han d'estar sotmesos a un règim d'intervenció que garanteixi el compliment dels objectius de la llei. Ara bé, la llei ha de buscar un règim tan àgil i simple com sigui possible i, en aquest marc, la llei pot preveure la regulació de situacions específiques, si escau.

Aportació núm. 29

Resum de propostes:

Evitar l'ampliació de prohibicions més enllà de les propostes a la Directiva 2019/904 que posin en perill la unitat de mercat.
Avaluar els impactes econòmic, social, de seguretat i higiene alimentària, salut i prevenció de malalties infeccioses i traçabilitat en l'envasat d'aliments.
No avançar les dates límit establertes a la directiva, atès que la indústria necessita aquest temps per posar a punt les noves solucions sobre els articles afectats, incloent règims transitoris.
Esperar a tenir la guia que està preparant la Comissió que definirà més clarament els articles afectats per la D2019/904 abans que entrin en vigor les mesures que s'estableixin.
Fer referència, en el Document de context, al fet que els articles esmentats són els que siguin sol ús, o bé fer menció expressa a què es refereix als afectats per la Directiva 2019/904.
Comptar amb l'experiència dels sectors implicats en l'aplicació de les mesures, per tal de tenir una visió objectiva dels reptes, i potenciar acords voluntaris i sistemes de RAP en lloc de prohibicions.
Considerar les dades conegudes del cicle de vida sobre les possibles alternatives diferents al plàstic abans de promoure un material o producte en detriment d'un altre, tenint en compte que els productes produïts amb un material alternatiu podran ser igualment abandonats en el medi ambient i causar danys si no es troba una solució sostenible a llarg termini.
Potenciar l'ús i assolir els objectius d'incorporació de material reciclat, per a la qual cosa cal millorar la qualitat del material recollit i la qualitat de selecció en les plantes de selecció d'envasos.
Tenir en compte que la indústria dels plàstics està potenciant la normalització tant en la caracterització dels plàstics reciclats, en les normes de productes fabricats amb material reciclat, com d'articles fabricats per a ser reutilitzables.
Fer un seguiment dels objectius d'incorporació de material reciclat, amb un seguiment i monitoratge de les quantitats de plàstics reciclats que demana el sector de la transformació per a la fabricació dels seus productes amb material reciclat.

Valoració:

La Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús que, tot i tractar-se d'una regulació de mínims, en alguns casos porta a la seva prohibició directa. Aquesta

iniciativa és el punt de partida de canvis en la producció i el consum en els quals caldrà aprofundir atès que es troben en els fonaments de l'economia circular. Es considera necessari que la llei determini les formes amb què aquestes mesures poden ser instrumentalitzades, formes que poden incloure la regulació de la comercialització, la fiscalitat positiva o negativa, la prohibició directa o la responsabilitat ampliada del productor. En tot cas, es considera necessari comptar amb tots els implicats, administracions, sectors privats, món associatiu i ciutadania per al plantejament d'estratègies i d'instruments.

D'altra banda, es considera molt rellevant que la llei incideixi en el consum dels materials recuperats com a graó important en el procés de l'economia circular. En aquest sentit, doncs, les propostes a l'entorn de la millora de la qualitat, de la certificació de productes o del control del compliment de les normes es consideren pertinents.

Aportació núm. 30

Resum de propostes:

Reconèixer el rol de reciclatge químic en la transició a l'economia circular, tal i com fa la Comissió Europea a la seva Comunicació 'Una estratègia europea pel plàstic a una economia circular', ja que si no s'adopta un enfoc integrador de les diverses modalitats de gestió de residus hi ha el risc de penalitzar tecnologies incipients i necessàries pel reciclatge químic que no siguin viables econòmicament si no es pot reutilitzar part de les substàncies obtingudes a través d'altres modalitats com la valorització energètica.

Valoració:

L'economia circular és una estratègia àmplia que engloba diferents aspectes, entre els quals la reintroducció en el sistema dels residus, en forma de nous recursos. En aquest sentit, qualsevol de les formes de reciclatge ha de ser considerada com a vàlida, en el marc de l'esquema establert per la jerarquia de gestió de residus. Per tant cal considerar que l'aportació és pertinent.

Aportació núm. 31

Resum de propostes:

Aplicar mesures amb relació als sistemes de RAP, i en particular: implantar com a sistema únic de gestió un SDDR per a envasos de begudes; ampliar les fraccions residuals sotmeses a SIG: roba, matalassos, paper publicitari, capsules de cafè monodosi, etc.; garantir que els SIG compensen les administracions per la totalitat del cost del cicle de gestió de tots els residus associats, inclosos els no recollits selectivament i de neteja viària; garantir que els SIG s'adaptin a tots els models de recollida; analitzar els canals de venda per internet amb l'objectiu de regular les responsabilitats dels diferents operadors que intervenen; establir objectius ambiciosos pel que fa a la reutilització d'envasos al canal Horeca per a begudes refrescants, sucres, cerveses i aigües.

Aplicar mesures de prevenció, i en particular: prohibir o limitar la comercialització de productes monodosi i estris d'un sol ús; implementar de forma sistemàtica i obligatòria sistemes de gots retornables per a begudes en esdeveniments.

Aplicar mesures amb relació a la fiscalitat i la coresponsabilitat ciutadana, i en concret: permetre la bonificació de les taxes de recollida i de tractament en funció del comportament ambiental de l'usuari; habilitar les administracions a inspeccionar els residus generats individualment amb

finalitats d'identificació, de comunicació, sancionadores, etc.; habilitar la identificació d'usuaris en els diferents sistemes de recollida de residus

Aplicar mesures amb relació a la recollida selectiva i el reciclatge, i en concret: fer obligatòria la recollida selectiva en ports, vaixells, avions, aeroports, trens, estacions etc. i reportar els resultats de la gestió; estendre la recollida de xeringues usades d'ús particular als punts de venda (farmàcies) i als centres d'assistència primària; fer obligatori l'ús de la bossa compostable per a la fracció orgànica fins i tot per als residus comercials; fer obligatòria la presentació d'estudis de reciclabilitat a tots els envasos que es posin en el mercat per tal d'assegurar la viabilitat del seu reciclatge; considerar diferents propostes per eliminar la problemàtica que comporten les tovallolletes humides abandonades en el medi; establir les condicions tècniques sota les quals un producte es qualifica com a compostable o biodegradable.

Aplicar mesures amb relació a les bones pràctiques, i en particular: que totes les administracions que treballin a Catalunya implementin l'administració sense paper i en cas de que el paper sigui necessari, que aquest sigui paper reciclat utilitzat a dues pàgines; que els establiments de restauració i bars en general ofereixin aigua no envasada als seus clients de manera gratuïta.

Estudiar i analitzar des de la perspectiva de gènere la gestió dels residus i els efectes de l'aplicació de la nova llei.

Aplicar mesures sobre malbaratament alimentari, i en particular: establir normativament que els establiments, a petició del client, lliurin el menjar sobrant en envasos reutilitzables; facilitar que els establiments amb unes certes dimensions estableixin acords de col·laboració amb entitats socials de proximitat pel lliurament d'aliments amb dates de caducitat curtes o excedents de frescos no venuts.

Aplicar mesures sobre finançament i desenvolupament, i en concret: establir la taxa de recollida obligatòria (domiciliària i comercial) amb mecanismes de pagament per generació i/o bonificacions en funció de la participació en la recollida selectiva; establir el finançament adequat pels ens locals per la implantació de sistemes de recollida amb coresponsabilitat ciutadana i de sistemes de pagament per generació; establir per llei els recursos econòmics necessaris pel desenvolupament de la llei, les responsabilitats de cada administració i un calendari d'execució.

Valoració:

Pel que fa a la responsabilitat ampliada del productor, sembla necessari avançar en els mecanismes existents per tal de millorar els resultats i acostar-los als objectius establerts per Europa; en aquest sentit, mesures com garantir la correcta aplicació dels sistemes i estudiar l'aplicació a nous fluxos de residus es consideren propostes pertinents, així com també la millora de la transparència i de la visibilitat amb relació a la ciutadania.

Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Ahora, la major part de les propostes contingudes en aquesta aportació incideixen sobre instruments rellevants per a la implantació dels objectius de la normativa europea i de l'economia circular, com ara la millora dels sistemes de RAP, l'extensió de la recollida selectiva a tots els nivells, l'impuls a l'ecodisseny, la restricció dels productes d'un sol ús o l'aplicació d'instruments de fiscalitat i de taxa justa. Cal tenir present, però, que algunes de les propostes requereixen consensos que poden haver d'anar més enllà de la llei, per exemple amb sectors d'activitat concrets o amb el món local, mentre que en altres casos la llei podrà posar les bases, en tot cas, per a desenvolupaments reglamentaris posteriors.

D'altra banda, es considera pertinent tenir en compte la perspectiva de gènere en l'anàlisi de la gestió de residus, atès que a priori no es pot considerar que l'àmbit de la prevenció i la gestió dels residus i de l'ús eficient dels recursos sigui neutre al respecte d'aquesta variable.

Amb relació al malbaratament alimentari, cal tenir present que ha estat identificat com un corrent molt rellevant entre els bioresidus i, ateses les seves especificitats i la necessitat d'activar mesures contundents per revertir la situació, la proposta es considera pertinent genèricament, per bé que alguns dels aspectes que hi consten siguin concrets, i per tant la llei podrà, en tot cas, generar el context legal que permeti efectuar, si escau, les mesures adients.

Per últim, pel que fa a les taxes i el finançament del sistema, resulta clar que en la millora dels resultats de gestió no es poden obviar els mecanismes econòmics, l'evolució dels quals en alguns casos passarà pel reforçament dels instruments, com en el cas dels cànon, i en d'altres pel replantejament o millora significativa, com en el cas de les taxes municipals, vinculada a la correcta cobertura del finançament i al pagament per generació.

Aportació núm. 32

Resum de propostes:

Agilitar la burocràcia i els terminis per tal que un determinat residu passi a ser considerat matèria prima secundària (fi de condició de residu). La mateixa consideració pels subproductes. Entenem que resulta necessari que el marc normatiu en aquesta matèria, sigui flexible per adaptar-se a la canviant tecnologia industrial existent i permetre aconseguir els objectius d'Economia Circular fixats per la Unió Europea.

Valoració:

Es considera necessari determinar de forma clara i jurídicament segura la frontera entre residus i productes secundaris o matèries reciclades, en especial pel que fa a alguns fluxos concrets, malgrat que aquesta determinació ve condicionada per les possibilitats de la normativa europea en aquest sentit. La figura del subproducte, existent a Catalunya des de fa dècades, es relaciona clarament amb els models d'economia circular i ús eficient dels recursos. Per tant, caldrà avançar en models que permetin desenvolupar aquest instrument, tenint en compte la normativa aplicable i la regulació legal de figures similars. Així doncs, es considera una proposta pertinent, tot i que la seva reglamentació concreta no correspon a aquesta llei.

Aportació núm. 33

Resum de propostes:

Aplicar mesures per recuperar més residus reciclables garantint la seva qualitat, i en particular: ampliar la recollida selectiva a altres fluxos; invertir en educació i conscienciació; impulsar l'ecodisseny com a eina de prevenció i de garantia de qualitat; impulsar les deixalleries i la correcta separació com a garantia de qualitat; marcar els envasos amb plàstics biocompostables i informar la població; crear nous sistemes RAP, com ara per a plàstics agrícoles, i seguir millorant els actuals.

Dissuadir les opcions menys aconsellables de la jerarquia en gestió de residus, primer l'abocament i després la valorització energètica, per mitjà de taxes, sempre que els residus no hagin passat per un procés de reciclat.

Potenciar el reciclatge de plàstics per tal de reduir la dependència respecte de recursos externs.

Impulsar una certificació homologable i reconeguda mútuament a nivell europeu per a instal·lacions de reciclatge postconsum, amb la finalitat tant de certificar una traçabilitat com per conèixer les quantitats de plàstic reciclat que utilitza el sector de la transformació per l'elaboració dels seus productes.

Prendre decisions basades en el pensament del cicle de vida complet tenint en compte que el principal objectiu de l'economia circular és preservar els recursos. En aquesta línia cal considerar que l'ús de plàstic reciclat a més de preservar els recursos estalvia al voltant de 3.100 kg CO₂ eq per cada tona de material reciclat, per substitució del plàstic verge. Per tant cal que l'Administració promogui la compra pública verda i els beneficis fiscals als transformadors que incorporin un mínim de material reciclat per a l'elaboració dels seus productes, per millorar la seva competitivitat.

Valoració:

La jerarquia de gestió de residus és un dels eixos de la gestió i per tant la llei utilitzarà, entre d'altres, aquest fil conductor. En aquest context, l'aportació resulta pertinent en la mesura que està proposant reforçar el respecte a aquesta jerarquia, per bé que una part d'aquestes mesures són molt concretes i, per tant, poden requerir reglaments o instruments de planificació derivats. Pel que fa als sistemes de RAP, es consideren una eina vàlida que cal desenvolupar en el context normatiu aplicable i, per tant, l'aportació també és pertinent en aquest sentit. D'altra banda, les propostes vinculades a l'ús de plàstic reciclat, com la certificació de les instal·lacions de tractament, les polítiques de compra verda i altres, tenen a veure amb la reintroducció dels materials plàstics en els processos productius, i per tant amb l'economia circular i, per tant, també estan alineades amb les estratègies bàsiques de la llei.

Aportació núm. 34

Resum de propostes:

Establir l'obligatorietat d'ús de bosses compostables per a la recollida selectiva de matèria orgànica, per a la recollida de la fracció vegetal i per a les fundes de contenidors de matèria orgànica i bioresidus.

Tenir en compte els biocompostos com a alternativa per als articles afectats per la Directiva 2019/904, amb relació al fet que no es pot comprometre la higiene ni la seguretat alimentària.

Valoració:

Les estratègies envers els productes d'un sol ús han de ser centrals a la nova llei. Aquestes estratègies han de tenir en compte la substitució d'aquests materials per alternatives favorables i, en aquest context, els productes fets amb materials compostables tenen un recorregut important. Per tant, l'aportació es considera pertinent.

Aportació núm. 35

Resum de propostes:

<p>Revisar la política del cànon d'abocador per als residus industrials, municipals i de la construcció, que tenen deficiències en l'aplicació, atès que el sistema actual assimila a municipals molts dels residus generats per la indústria. Aquest fet pot provocar un efecte contrari allò que es vol, ja que el cànon es repercuteix al productor i és possible que residus no siguin valoritzats perquè la gestió del residu que generen, com pagarà un cànon municipal, faci que el balanç econòmic sigui negatiu. D'altra banda, atès que els gestors fan la feina de transformació en nous recursos dels residus, haurien d'estar bonificats, i els residus que se'n desprenen pagar un cànon reduït.</p>
<p>Incidir en el % de material reciclat o matèria primera secundària que haurien de tenir els productes de consum, la compra pública, la construcció (amb l'ús d'àrid reciclat) i tot allò en el que es pogués incidir normativament.</p>
<p>Introduir mecanismes de bonificació fiscal per a l'ús de matèries primeres secundàries o reciclades (podria ser en forma de tipus impositiu reduït).</p>
<p>Agilitar i simplificar els tràmits relacionats amb la traçabilitat de residus.</p>
<p>Agilitar el procés d'autorització i de llicència atès que estima que les resolucions de llicències estan triggant una mitjana de 2,5 a 3 anys en resoldre's.</p>
<p>Desenvolupar la figura del gestor documental de residus, en el marc de la qual la responsabilitat sempre és del titular però la documentació pot ser presentada per un tercer.</p>
<p>Desenvolupar un escandall de costos de tota la cadena de valor de cadascun dels residus als que atenyen els diferents règims de Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP) per tal que els integrants de la cadena sufraguin la part corresponent al seu servei. El sistema actual posa en risc la recuperació d'algunes fraccions per exigir uns procediments administratius, com passa amb els residus d'aparells elèctrics i electrònics (RAEE), que fan que costi més tota la part documental que el procés de tractament.</p>
<p>Fer visible per al ciutadà les taxes suportades per tots els residus que estiguin sotmesos a la RAP.</p>
<p>Implantar a Catalunya un sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) d'envasos, ja que aquest sistema aporta més quantitat i qualitat del material recollit.</p>
<p>Establir un registre d'importadors i exportadors de residus per al control d'aquest tipus d'activitat, atès que seria d'utilitat per a les empreses que compren i venen residus, les quals disposarien d'una referència on consultar si les empreses amb les que treballen pertanyen al circuit legal.</p>
<p>Desenvolupar un sistema d'aplicació de la fi de condició de residu pels residus plàstics, paper i cartró i tèxtil.</p>
<p>Treballar en la millora de la recollida selectiva de paper i cartró, tant en la quantitat com en la qualitat del material recollit, amb el propòsit de reduir la quantitat d'impropis que arriben a les plantes gestores de residus, que dificulta la tasca de les empreses gestores.</p>

Valoració:

Amb relació als instruments de fiscalitat, la Unió Europea els considera instruments vàlids de millora de la gestió, i en aquest sentit es considera necessari millorar, entre d'altres instruments, els cànon. En aquest sentit, resulta valorable l'equiparació dels imports que s'apliquen als diferents tipus de residus, i estudiar els possibles casos particulars.

D'altra banda, la nova llei ha de tenir, entre d'altres objectius, la millora del control de la gestió en un context de simplificació dels tràmits i de regulació adequada del sector; per tant, es considera necessari valorar els tràmits existents, evitant identificar erròniament simplificació amb desregulació i, alhora,

atenent a les necessitats que les noves situacions legals puguin generar. Algunes de les propostes incloses en aquesta aportació van en aquest sentit i, per tant, es consideren pertinents, tot i que en alguns casos excedeixen de l'abast de la llei. Particularment, la traçabilitat dels residus és un dels aspectes que pot incidir en la millora de la fase de reintroducció dels productes reciclats i per tant tots els factors que hi concorren es consideren rellevants dins la llei.

D'altra banda, resulta rellevant incentivar, fins i tot econòmicament, els comportaments que afavoreixen les estratègies d'economia circular. Una de les estratègies més rellevants és generalitzar l'ús de les matèries secundàries, siguin subproductes o bé productes reciclats.

Pel que fa a la responsabilitat ampliada del productor, sembla necessari avançar en els mecanismes existents per tal de millorar els resultats i acostar-los als objectius establerts per Europa; en aquest sentit, mesures com garantir la correcta aplicació dels sistemes i estudiar l'aplicació a nous fluxos de residus es consideren propostes pertinents, així com també la millora de la transparència i de la visibilitat amb relació a la ciutadania.

Pel que fa a la gestió d'envasos, es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat, per la qual cosa la proposta es veu com a pertinent.

Per últim, es considera necessari determinar de forma clara i jurídicament segura la frontera entre residus i productes secundaris o matèries reciclades, en especial pel que fa a alguns fluxos concrets, malgrat que aquesta determinació ve condicionada per les possibilitats de la normativa europea en aquest sentit.

Aportació núm. 36

Resum de propostes:

Garantir que la llei no genera l'expectativa que conceptes com la simbiosi industrial, la figura dels subproductes o matèries primes secundàries, la fi de la condició de residu o fins i tot l'economia circular suposaran un tractament menys estricte de les obligacions de garantir la correcta gestió dels residus; contràriament, deixar palès que aquesta garantia es reforçarà per tal d'evitar que s'ompli el mercat amb productes fabricats amb matèries primeres derivades de residus que no han rebut el tractament tècnicament més avançat, especialment amb relació a la seguretat i la salut de les persones i el respecte al medi ambient.

Aplicar mesures amb relació a l'expedició de residus fora de Catalunya i, en concret: establir un sistema que condicione l'exempció de la responsabilitat en l'expedició de residus fora de Catalunya no només al lliurament del residu, sinó a l'acreditació de la seva correcta gestió, que a la fi, és l'obligació principal del productor; garantir que el productor d'un residu conegui el tractament exacte al que es sotmetrà un determinat residu; en el cas dels negociants, garantir que el tractament de la fracció resta passa per revendre'l i treure'n un benefici i, considerant els problemes que ha generat el règim actual, modificar el règim per tal que el productor adquireixi més protagonisme.

Garantir, amb relació als negociants i agents: que constitueixen fiances i demés garanties per cobrir la seva responsabilitat; com a propietaris dels residus, que els negociants garanteixen la correcta gestió així com per a respondre de les possibles sancions; que inicien la seva activitat mitjançant un règim d'autorització o llicència idèntiques a les de la resta de gestors de l'estat.

Reforçar realment la consideració dels gestors de residus com a empreses de serveis amb tecnologies i coneixements especialitzats i garants de la seguretat de les persones i de la protecció del medi ambient.

Coordinar els instruments basats en l'increment de la fiscalitat ambiental a Catalunya amb els de la resta de l'estat, ja que aquesta diferència és una de les altres causes de la peregrinació de residus que es tracta d'evitar i afecta directament i negativament a la competitivitat de les instal·lacions catalanes.

Garantir la traçabilitat dels residus, per tal de detectar la sortida de residus que haurien de ser tractats a Catalunya i de conèixer si el tractament rebut és el que legalment els hi correspon.

Valoració:

L'economia circular ha de suposar, en el marc de la nova llei, avenços en la gestió dels residus per tal d'afavorir la seva reutilització i reciclatge de cara a la seva reintroducció al mercat. Es considera que aquests avenços en cap cas han de comprometre les garanties tècniques i legals de la gestió dels residus, garanties que han de ser progressivament més altes atesa la importància de les matèries reciclades dins l'economia circular, i que han de permetre assegurar que els residus són valoritzats de forma òptima. En aquest sentit, el paper del sector de la gestió de residus és primordial i es considera que la llei ha de reforçar i consolidar aquest paper. En aquest àmbit, cal garantir que cada figura assumeix les funcions i responsabilitats que li corresponen, revisant si cal el model per optimitzar-lo. Aquesta optimització pot incloure la necessitat d'uniformitzar criteris sempre que sigui en condicions de màxims pel que fa a garanties ambientals.

D'altra banda, Catalunya es troba, en general, propera a les tesis europees pel que fa a la fiscalitat, on és considerada com una eina eficient de millora de la gestió, cosa que demostren les experiències d'alguns del països amb els millors resultats en recollida i reciclatge, per la qual cosa es considera necessari seguir avançant en aquest sentit.

Per últim, la traçabilitat dels residus és un dels aspectes que pot incidir en la millora de la fase de reintroducció dels productes reciclats i per tant tots els factors que hi concorren es consideren rellevants dins la llei.

Aportació núm. 37

Resum de propostes:

Alinear els terminis i els continguts de la nova llei de residus amb les transposicions de les Directives europees, per tal de no produir distorsions no desitjades al mercat interior i protegir el mercat lliure de la Unió.

Tenir en compte especialment a la indústria d'alimentació i begudes a l'hora de replantejar el paper dels envasos i embalatges, considerar els productes d'un sol ús i allargar la vida d'objectes i productes, atès que cal que prevalgui la seguretat alimentària dels productes que es posen al mercat i, en aquest sentit, actuar amb flexibilitat i consens durant tot el període de tramitació de la llei.

Elaborar estudis previs complets de sostenibilitat des d'una perspectiva de cicle de vida amb relació a l'adopció de sistemes de recollida més eficients en relació amb la quantitat i qualitat dels residus.

Aplicar mesures per millorar l'actual sistema de gestió de residus, i en concret: garantir les vies de gestió, atès que existeix dificultat per trobar gestors adequats per a algunes tipologies de plàstics de baixa qualitat; millorar la capacitat de reciclatge de les plantes de residus de sòlids urbans (RSU) i analitzar i millorar la seva eficiència per a la segregació dels residus valoritzables; implementar actuacions de formació a la ciutadania per tal de conscienciar i evitar actituds incíviques.

Aplicar mesures en l'àmbit econòmic i financer, i en concret: tenir en compte que els sistemes de RAP són agents responsables del compliment dels objectius de reciclatge relatius als productes sota el seu àmbit d'aplicació i, com a tals, han de poder supervisar la gestió dels residus que financen i sobre els quals tenen capacitat d'acció i influència; garantir que les contribucions financeres abonades pels productors per complir les obligacions de RAP no excedeixin dels costos que siguin necessaris per prestar els serveis de gestió de residus de manera eficaç en relació amb els costos, i que s'estableixin de manera transparent entre els agents afectats; modular les contribucions financeres dels productors que compleixen amb les seves obligacions en matèria de responsabilitat ampliada del productor.

Valoració:

Les estratègies i mesures que la llei ha d'establir deriven en part de les tendències que arriben de la Unió Europea i, per tant, són la referència bàsica; ara bé, tal com succeeix en diversos territoris de la Unió, les mesures poden adaptar-se a les particularitats de cadascun.

D'altra banda, es considera que el reciclatge de residus és una de les etapes més rellevants per a l'economia circular. En aquest sentit, es consideren pertinents les propostes que s'orienten a millorar el mercat de matèries reciclades, tant en relació a la qualitat, a la demanda del mercat, etc.

En l'àmbit dels sistemes RAP, es considera que la possible regulació que estableixi la llei haurà de definir les responsabilitats de tots els actors i haurà de determinar el règim d'intervenció administrativa sobre tots ells i sobre el conjunt del sistema, intervenció que evidentment ha de correspondre a l'Administració. Pel que fa a les responsabilitats dels gestors de sistemes RAP, es considera que estan establertes en la normativa en aquesta matèria; en aquest marc la nova llei ha de poder establir, si escau, mesures addicionals que responguin als objectius de la llei, les quals evidentment han d'estar justificades en termes tècnics i ambientals i han de tenir en compte els impactes econòmics associats.

Aportació núm. 38

Resum de propostes:

Implantar de manera efectiva un SDDR per a envasos de begudes d'un sol ús a Catalunya i poder d'aquesta manera complir els objectius prioritaris del Programa de Prevenció i Gestió de Residus i Recursos de Catalunya.

Valoració:

Es planteja un sistema de responsabilitat ampliada del productor (RAP), com és el sistema de dipòsit, devolució i retorn (SDDR), que es considera vàlid per a la millora de la gestió atès que contribueix a reduir l'abandonament de residus al medi i a incrementar el reciclatge de materials de qualitat. La responsabilitat ampliada del productor és un dels instruments eficients per a la millora de la gestió dels residus i per a l'evolució dels productes cap a formes més sostenibles. Després dels estudis i proves efectuades amb relació als envasos, la implantació d'aquest instrument mitjançant mecanismes de dipòsit, devolució i retorn és una de les possibilitats que emergeixen i que cal considerar. Per tant, es considera que l'aportació és pertinent.

Aportació núm. 39

Resum de propostes:

Aplicar mesures de prevenció de residus de tabac, i en particular: obligar la indústria del tabac i de les cigarretes electròniques a fer-se càrrec de les despeses generades per la recollida selectiva de les burilles i pel seu tractament; obligar la indústria del tabac a vendre cigarretes sense cap mena de filtre, atès que no tenen una utilitat real i generen un autèntic problema per al medi ambient; donar suport al projecte d'ampliació de la llei antitabac, la qual pretén prohibir el consum de tabac a les platges, a les terrasses i als espais oberts on se celebren esdeveniments esportius.

Aplicar mesures de sensibilització i conscienciació de la societat amb relació als residus de tabac, i en concret: obligar la indústria del tabac a indicar clarament en els seus productes que les burilles no s'han de llençar a terra i que són altament contaminants; augmentar per llei els impostos que paguen tant la indústria del tabac com les persones consumidores dels seus productes i vincular-los clarament amb les despeses generades pel tabac tant pel que fa a la gestió i el tractament dels residus que se'n deriven com als problemes de salut pública que coneixem; impulsar periòdicament des de les administracions accions mediambientals i campanyes de sensibilització i conscienciació sobre el problema ambiental i de salut pública que suposen les burilles, en coordinació amb entitats, associacions, ONG i iniciatives ciutadanes que hi estiguin sensibilitzades o especialitzades; crear des de les administracions espais lliures de puntes de cigarreta a terra; obligar a que els centres de treball públics i privats i recintes amb gran afluència de persones disposin de cendrers al seu exterior amb informació dissuasiva.

Aplicar mesures de coordinació entre institucions i entitats amb relació als residus de tabac, i en concret treballar, des de l'ARC, en coordinació i cooperació constants amb els organismes públics i les institucions i entitats que fan prevenció del tabaquisme i d'altres drogodependències vinculades per tal de reforçar la prevenció de la generació de residus derivats del consum del tabac en totes les seves formes.

Aplicar mesures d'educació ambiental i en particular: instaurar accions d'educació ambiental als centres educatius i a l'educació no formal per a criatures, joves i persones adultes com un eix fonamental; crear un sistema d'avaluació de competències ambientals oficial i obligatori per a tota la ciutadania, en la línia de la prevenció de la generació de residus i per tant els principis fonamentals han de ser: rebutjar, reduir, reutilitzar, recuperar, reparar i reciclar, en aquest ordre.

Aplicar mesures amb relació a la recollida i tractament de residus de tabac, i en concret: fer-se càrrec de la recollida selectiva de les burilles i del seu tractament adequat des de les administracions; instal·lar contenidors transparents a les platges i als carrers de les ciutats per fer visible el problema i fer la tria adequada i el posterior tractament idoni d'aquest residu tan tòxic i perillós; garantir, des de les administracions, que l'organisme públic responsable de la recollida selectiva de les burilles es faci càrrec de la totalitat d'aquest residu i que, en cas que el recicli, l'impacte ambiental sigui menor que el del seu tractament convencional.

Aplicar mesures sancionadores amb relació als residus de tabac, i en particular: tipificar com a infracció en les ordenances de tots els municipis l'acció incívica i mediambientalment irresponsable que consisteix en abandonar una burilla i no llençar-la al contenidor; garantir, des de les administracions, que les lleis i les ordenances municipals relacionades amb conductes mediambientalment irresponsables siguin sancionades; preveure, per a casos de reincidència persistent en les infraccions, accions de servei social ambiental obligatòries i formacions en educació ambiental serioses i profundes per tal de reinserir socialment aquestes persones.

Valoració:

La nova llei ha de donar cobertura a la gestió de tots els residus del seu àmbit d'aplicació amb una perspectiva àmplia i tenint en consideració tots els seus impactes. En aquest sentit, les aportacions vinculades als residus de tabac es consideren rellevants, sobretot pel que fa a la recollida i gestió i pel

que fa a la informació i sensibilització; altres qüestions plantejades tenen correlacions amb temes de salut i, per tant, es considera que caldria plantejar-los més enllà de l'abast d'aquesta llei.

Aportació núm. 40

Resum de propostes:

Tenir en compte, en els treballs de transposició de la Directiva 2019/904, que aquesta té per objecte uns productes de plàstic «d'un sol ús» concrets, pels quals preveu també unes mesures concretes.

Tenir en compte que no sempre els productes recarregables són més eficients o respectuosos amb el medi ambient que les versions no recarregables dels mateixos productes, com pot passar amb determinades maquinetes d'afaitar o encenedors.

Valoració:

La Unió Europea, amb la recent promulgació de la Directiva (UE) 2019/904, ha assenyalat el camí posant el focus en la producció i el consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús que, tot i tractar-se d'una regulació de mínims, en alguns casos porta a la seva prohibició directa. Aquesta iniciativa és, doncs, el punt de partida de canvis en la producció i el consum en els quals caldrà aprofundir atès que es troben en els fonaments de l'economia circular. Es considera necessari que la llei determini les formes amb què aquestes mesures poden ser instrumentalitzades, formes que poden incloure la regulació de la comercialització, la fiscalitat positiva o negativa, la prohibició directa o la responsabilitat ampliada del productor. Alhora, aquestes estratègies han de tenir en compte la substitució d'aquests materials per alternatives favorables, d'acord amb l'impacte de cadascuna.

Aportació núm. 41

Resum de propostes:

Establir un sistema subsidiari de responsabilitat ampliada del productor, gestionat públicament i finançat a través de diferents figures impositives, per tal que els productes que no quedin coberts per un sistema de RAP específic contribueixin a sufragar els costos que actualment assumeixen les administracions.

Valoració:

La responsabilitat ampliada del productor és un dels instruments eficients per a la millora de la gestió dels residus i per a l'evolució dels productes cap a formes més sostenibles, atès que les aportacions econòmiques dels productors a cada sistema han de relacionar-se amb el comportament ambiental dels seus productes. Es considera, doncs, convenient l'extensió progressiva de la RAP a nous residus, buscant mecanismes que facin possible i àgil la seva aplicació i, en aquest sentit, la proposta és pertinent en la mesura que s'aconsegueixi garantir la implicació econòmica dels productors dels béns als quals s'apliqui.

4. Conclusions

La consulta pública prèvia de l'avantprojecte de llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya ha comptat amb 41 aportacions en la fase de participació, del 5 de juliol al 5 d'agost de 2019. Els principals temes tractats són, entre d'altres:

- La millora de la recollida selectiva i la implantació de models de recollida eficients i que promoguin la coresponsabilitat de la ciutadania.
- La implantació de sistemes de responsabilitat ampliada del productor per a nous residus, o bé la incorporació de nous mecanismes o la millora dels sistemes existents.
- La simplificació i l'agilitació de tràmits de gestió i de legalització, i la millora de la transparència, sobretot amb relació als costos i a les tarifes.
- La millora dels instruments econòmics, bàsicament pel que fa al disseny dels canons de residus i als ajuts per a la implantació de millores en processos, vinculades a l'economia circular.
- La regulació dels productes d'un sol ús, sobretot en línia amb la Directiva (UE) 2019/904, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juny de 2019, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic al Medi Ambient.
- El control de la gestió, especialment amb relació a la presència al mercat de productes sotmesos a RAP que no compleixen les obligacions de cotització al sistema i amb relació a la valorització efectiva dels residus que surten de Catalunya.

Més del 65% de les aportacions, bé s'alineen amb les tendències que Europa està marcant -com a estratègies o com a normes legals-, o bé es consideren totalment o parcialment valuoses en si mateixes, per la qual cosa seran tingudes en compte, juntament amb altres referències i fonts d'informació, en la redacció de la llei. Alhora, aproximadament el 15% de les aportacions són en realitat reflexions generals o comentaris que, si bé han estat valorats, no contenen propostes concretes. Finalment, un altre 15% incideix en aspectes relacionats amb la consulta però amb un abast que excedeix el de la mateixa llei, bé per tractar-se de matèries objecte d'altres normes, o bé per ser molt concretes i, per tant, objecte d'instruments de planificació, reglaments o instruccions posteriors. Finalment, menys del 5% de les propostes han correspost a mesures que tenen un encaix difícil dins la nova llei, bé per no estar alineades amb les estratègies europees, bé per establir limitacions als processos de millora o bé per interpretacions no ajustades a la normativa, entre d'altres aspectes.

A aquesta consulta pública prèvia seguirà un procés participatiu que pretén conèixer, de forma complementària a la consulta, punts de vista sobre tots els temes objecte de l'avantprojecte de llei. La valoració feta en el present informe serà una de les referències per a la valoració d'aportacions similars fetes en el marc d'aquest procés participatiu, en el marc del qual es podran revisar en cas que emergeixin punts de vista diferents sobre els temes valorats.